

PROTOKOLL

2024-10-17

BEREDNINGS- OCH FLÖDESGRUPP FÖR HÖJE Å
VATTENRÅD

Tid & datum: kl 8:30-12:00, torsdagen den 17 oktober 2024

Plats: Bruksgatan 22 Lund, Orangeriet plan 5

Bilagor: 4.1: Åtgärdslista inklusive aktuella åtgärder
6.2: Vattentjänstplan Staffanstorps kommun
6.3: Maxima VA Syd
7.1: Resultat från recipientkontrollen
8.4: E & Y Momsutredning
8.6: Uppdrag till konsult och kansli

Bilagor går att hitta via följande Google Drive länk under aktuellt datum:

[Länk till bilagor](#)

Närvarande:

Helena Björn	Lomma kommun	
Elin Fager	Staffanstorps kommun	
Jenny Ahlqvist	Svedala kommun	Anslöt 8:50
Jesper Persson	Lunds kommun	
Karl Asp	Lunds kommun	
Susanne Johansson	VA SYD	
Isak Nyborg	Höje å vattenråd	
Christoffer Bonthron	Höje å vattenråd	
Rebecka Nilsson	Ekologigruppen	
Camilla Svedén	VA SYD	Avvek kl. 9.30

Ärenden:

1. Val av justeringsperson

Protokoll från föregående möte 2024-08-26 tas upp

Dagordningen

Punkterna 5.2, 5.4, 5.6 och 6.1 prioriteras och tas först.

BG/FG beslutar

- att välja Jesper Persson till justeringsperson
- att inte lägga föregående protokoll till handlingarna
- att godkänna dagordningen med ändringar

2. Genomgång av viktiga ärenden på föregående styrelsemöte/AU

3. Anmälningar

Åtgärdsprogram

2024-08-19 Rapport Nivåmätningar Höje å 2023

2024-08-28 Tilläggsbeställning ÄTA - Gullåkra mosse

2024-09-23 Beställning av konsultuppdrag för genomförande av Höje å åtgärdsprogram 2025-2027

2024-10-01 Tilläggsbeställning ÄTA 2 - Gullåkra mosse

Recipientkontroll

2024-08-19 Månadsrapport recipientkontroll

2024-09-09 Månadsrapport recipientkontroll

Vattenförvaltning/övrigt

2024-09-02 Samrådsyttrande – Träd längs med vattendrag – Länsstyrelsen Skåne

2024-09-10 PM Momsutredning Höje å vattenråd och Kävlingeåns vattenråd

Arbetsutskott

2024-09-04 Protokoll från AU

Förslag till beslut

- att lägga anmälningarna till handlingarna

4. Flödesgruppen

4.1

Flödesgruppens åtgärdslista

Bilaga 4.1

En diskussion fördes kring bubbelbarriärprojektet, där behovet av en högre prioritering påpekades, särskilt eftersom detta varit ett politiskt önskemål sedan sju år tillbaka. Det lyftes fram att tydligheten kring vem som driver projektet är avgörande för att arbetet ska gå framåt effektivt. Kansliet arbetar därför med en treårig plan för att hantera projektledningen och säkerställa att nödvändiga steg tas kring samtliga projekt inom vattenrådet.

Vidare betonades vikten av att hålla en regelbunden dialog och att uppdateringar om projektets framsteg ges löpande. Ekologigruppen undersöker också möjligheten att anlita en tekniskt kunnig konsult, för att hantera de tekniska delarna med projektet.

BG/FG beslutar

- att lägga informationen till handlingarna

4.2

Laget runt

VA Syd presenterade projektet ISWIM, ett forskningsinitiativ kring dagvattenkvalitet som bedrivs i samarbete med flera universitet och VA-huvudmän, där de mottagit finansiering för att leda detta projekt. I Värpingedammen kommer en testyta att etableras inom projektet, förhoppningsvis redan under året, som en del av ett pilotprojekt för att pröva reningsmetoder för olika förorenade ämnen. Då projektet medför ett större ingrepp med exempelvis containrar behöver lokaliseringen dock först godkännas av Tekniska förvaltningen.

Lomma kommun har också etablerat kontakt med VA Syd och uttryckt intresse för att utforska områden som kan avlasta det befintliga nätet. De har inlett ett

strategiskt samarbete med VA Syd och arbetar för att etablera liknande samarbeten med andra kommuner.
Lunds kommun ser över sitt markavtal med VA Syd, och arbetar samtidigt med att starta processen med att under 2025 ta fram en ny dagvattenplan samt översvämningsplan.

BG/FG beslutar

- att lägga informationen till handlingarna

5. Åtgärdsprogram

5.1 Höje å åtgärdsprogram 2022–2024

Rebecka informerade om nyheter i det pågående arbete inom Höje å

Gullåkra mosse

Vid Gullåkra mosse är entreprenadarbetet färdigt, och en slutbesiktning kommer att hållas den 11 november. Under våren planeras insådd och justering av vissa områden inom projektet.

Fjelie bevattningsvåtmark

Projekteringen fortsätter och processen för anmälan om vattenverksamhet har inletts. Styrelsen för Kiviks Musteri har godkänt de planerade åtgärderna och uttryckt sitt fortsatta stöd för projektet.

LOVA Tvåstegsdike Lilla Bjällerup

Inväntar besked om eventuell huvudförhandling.

Alberta infiltrationsanläggning

Godkänd anmälan om vattenverksamhet och offert inväntas.

Fördröjning N Annehem

Lunds kommun har efterfrågat Vattenrådet om hjälp för att anlägga en fördröjningsdamm norr om lund, där det även planeras att anlägga konstgräsplaner.

KMV pilot

Biotopkarteringen är färdigställd för alla tre delavrinningsområden, och dialogmöten har bokats v. 47 för Önnersupsbäcken och v 48 för Olstorpsån/Björkesåkraån.

Tvåstegsdike Vinnerup

Har påbörjats igen.

BG/FG beslutar

- att godkänna fortsatt arbete enligt redovisad planering
- att lägga informationen till handlingarna

5.2 VA Syd fördröjningsåtgärder

Camilla Svedén från VA Syd informerade om planerade åtgärder för att minska risken för skador inom Höje å avrinningsområde och la fram två förslag som Vattenrådet och VA Syd hade kunnat samarbeta med.

Förslaget rör Norra Annehem, där syftet är att minska belastningen på norra Lund samt fördröja avrinningen från Ladugårdsmarken 5:9. Vattenrådet arbetar redan med projektering av en fördröjningsvåtmark i Norra Annehem, som ska kunna hantera åkervatten och dagvatten och fungera som en buffert vid kraftiga skyfall. Dessutom föreslogs en utökning av den befintliga damm, Annehemssjön, vilket skulle möjliggöra både fördröjning och rening av vatten. Samtidigt undersöker VA Syd möjligheterna för en fördröjningslösning i Nöbbelövs mosse och en utbyggnad för dagvattenfördröjning vid Sankt Hans backar. Diskussioner togs även upp kring uppföljningen av tillstånden för öringbestånden nedströms Sankt Hans backar, där Miljöförvaltningen i Lunds kommun har tillsynsansvaret.

Vattenrådet uttryckte ett positivt intresse för att inkludera rening av allt vatten, oavsett om det rör sig om dagvatten eller näringsrening, och det diskuterades möjligheter för en kostnadsdelning mellan VA Syd och vattenrådet i utvecklingen av potentiella våtmarker.

Slutligen pekade man ut ett område väster om järnvägen som potentiellt lämpligt för en våtmark, där vattenrådet skulle kunna leda arbetet och VA Syd bidra med delfinansiering.

Förslag två innefattar Dalbybäcken och syftar till att hantera de erosions-skador som orsakas av det stora dagvattenflödet från Dalby, där cirka 254 hektar avrinningsyta bidrar till belastningen i bäcken. Bonden vid Kronedal 1:2 har uttryckt ett intresse av att vidta åtgärder för att motverka dessa skador. Det föreslogs att vattenrådet inleder en dialog med markägaren för att hitta möjliga lösningar.

En uppdatering av kostnadsfördelningen för dikningsföretaget anses också nödvändig, och att VA Syd hjälper till med att hantera skötseln av området. För att effektivisera insatserna behöver en grundlig kartläggning av de aktuella problemen tas fram, samt riktlinjer för hur de ska hanteras. Det noterades att inom VA Syd finns inget tydlig ansvarig för detta område i nuläget.

Det påtalades att SGI arbetar samtidigt med att ta fram underlag för naturbaserade lösningar för erosions-skydd, vilket något som kan vara användbart i planeringen. Samtidigt är det viktigt att tänka på att erosion är en naturlig process, men att partiklarna behöver hanteras korrekt för att undvika att de sköljs ut i havet.

Susanne framförde förslag på en tredje åtgärd för att hantera erosions-skador norr om Genarp, längs Höje ås huvudfåra. Här föreslås en analys av möjligheterna att fördröja vatten uppströms i Genarp. Det finns redan en befintlig damm i området, ursprungligen skapad som en reningsdamm av vattenrådet i verksamhetens tidiga dagar för att hantera avloppsvatten från ett gammalt reningsverk. Under 2022 ökades våtmarkens magasineringsförmåga med 1100 m³ i LONA-projektet *Flödesreglering befintliga dammar*.

BG/FG beslutar

- att kansliet ser över förslagen presenterade över VA Syd och ser över ordningen på prioriteringslistan, samt
- att lägga informationen till handlingarna

5.3 Miljökrav i upphandlingsunderlag

Bordläggs till nästa möte.

BG/FG beslutar

- att bordlägga till nästa möte

5.4 Vattendialog helhetsgrepp

Christoffer informerade att Kävlingeåns vattenråd har ansökt om bidrag från Vattenmyndigheten för ett nytt projekt med målet att effektivisera kommunikationen med markägare inom avrinningsområdet och därigenom stärka deras engagemang. Inom projektet inkluderas även delar av Höje å, med ambitionen att bygga upp en modell för bredare samverkan kring vattenvårdsåtgärder

En viktig komponent är att dialog mellan vattenmyndigheterna och vattenråden förväntas också spela en central roll framöver för att skapa bred förståelse för olika vattenvårdsinitiativ. I projektet är det även tänkt att involvera Tullstorpsånprojektet som ett "showroom" för att inspirera markägare genom konkreta exempel på framgångsrika insatser.

Projektet följer en konceptmodell med fyra nivåer:

Nivå 1: Träffa informera och utbilda markägarna m.fl.

Nivå 2: Samsyn kring problembild och lämpliga åtgärder

Nivå 3: Genomföra åtgärder

Nivå 4: Förvalta genomförda åtgärder

Inom projektet föreslås det att Kävlingeån ska driva nivå 3 med fiskevårdsorganisationer där de får lov att driva projekt medan Vattenrådet betalar för åtgärderna. Utöver detta ska även nivå två testas där en dialog skapas med berörda aktörer (FVO, kommuner och övriga markägare).

Hela arbetsmodellen behövs effektiviseras så att vattendialoger kan bli effektiva verktyg. Till hjälp kommer Miljöstrategiska enheten på Lunds kommun att avvara en praktikant som kan arbeta med vattendialogen för att påbörja konceptualisering fram tills årsskiftet.

BG/FG beslutar

- att lägga informationen till handlingarna

5.5 Land4Climate

Isak och Christoffer berättade om Land4Climate som är ett europeiskt Interreg projekt där Sverige och Danmark ingår, och som handlar om att återväta organogena jordar på åkermark. Lunds miljöstrategiska enhet är delaktiga och har bitt vattenråden om hjälp att ta fram åtgärdsförslag. Kävlingeåns vattenråd har föreslagit Stångby mosse som ett alternativ, samt ett uppsökningsprojekt kring återvätning. Konceptet utförs i Kävlingeån, men kommer att kunna användas inom Höje å.

BG/FG beslutar

- att lägga informationen till handlingarna

5.6

Pilotprojekt "kombinationsåtgärden"

Christoffer framförde de senaste uppdateringarna kring projektet kombinationsåtgärden som blivit uppdelad i två koncept: "Plats för vatten & klimatanpassa åkermark" samt "skörda och cirkulera vatten samt klimatanpassa åkermark"

Projektet är baserat på olika drivkrafter hos de involverade aktörerna. Markägare är intresserade av att klimatanpassa sin åkermark för att säkra sin produktion inför framtiden, samhället strävar efter förbättrad vattenkvalitet och minskade översvämningar, samtidigt som livsmedelsproduktionen effektiviseras, och kommunerna vill minska kostnaderna för hantering av överskottsmassor genom hållbara lösningar.

Det första konceptet, "Plats för vatten & klimatanpassa åkermark", syftar till att skapa översvämningsytorna nära vattendrag genom att återställa svämplan och anlägga tvåstegsdiken. Schaktmassorna från dessa åtgärder används på närliggande åkrar för att höja och jämna ut marknivån, vilket förbättrar jordbruksförhållandena samtidigt som vattenhanteringen förbättras.

Det andra konceptet, "Skörda och cirkulera vatten & klimatanpassa åkermark", fokuserar på att återanvända bevattningsvatten för att samtidigt återföra näringsämnen till marken. Genom anpassad dränering och multifunktionella vattenmagasin möjliggörs lagring av stora mängder vatten och näringsämnen

Ändringar i hur schaktmassor hanteras kan dessutom frigöra betydande ekonomiska resurser som kan användas för andra vattenvårdsprojekt. Koncepten har presenterats för Lunds kommuns miljöstrategiska enhet och tekniska förvaltningens MEX-grupp, och nästa steg är att lägga fram förslagen till tekniska förvaltningens styrgrupp.

Fyra markägare har skriftligt accepterat och vill delta i detta projekt. En liten markägare och tre stora markägare som finns utspridd inom Höje å, Kävlingeån och Segeå avrinningsområden.

För att underlätta kontakten med länsstyrelsen föreslås att gå via kommunens planavdelning, då de regelbundet samarbetar med Länsstyrelsen i frågor som rör plan- och bygglagen (PBL).

Lunds kommun arbetar även med konsultföretaget ECOLoop, som har ansökt om stöd för ett EIP-Agri-projekt med syfte att utveckla nya lösningar som projektet står inför.

BG/FG beslutar

- *att beredningsgruppen sprider vidare projektidén inom respektive organisation*
- *att godkänna att kansliet lägger timmar på EIP-Agri projektet*
- *att lägga informationen till handlingarna*

5.7 Strategi, mål och uppföljning

Kansliet informerade att de arbetar vidare med att ta fram en metod för att enklare presentera projektstatus och budget för BG/FG samt styrelsen.

BG/FG beslutar

- att lägga informationen till handlingarna

6. Vattenförvaltning

6.1 Remisshantering

Under diskussionen togs frågan upp om kommunerna bör involvera vattenrådet i ett tidigare skede av detaljplaneprocesser för att bättre stödja kommunernas arbete. Samtidigt är det viktigt att vattenrådets roll ses som en oberoende instans som bör kopplas in i ett senare skede för att kunna ge objektiva synpunkter och bedömningar.

Tanken är sedan också att respektive tjänsteperson inom beredningsgruppen behöver vara länk mellan Vattenrådet och kommunerna.

BG/FG beslutar

- att Helena under nästa beredningsgruppsmöte informerar om remisshantering
- att lägga informationen till handlingarna

6.2 Vattentjänstplan Staffanstorps kommun

Bilaga 6.2

Isak berättade att Staffanstorps kommun har skickat ut deras vattentjänstplan för granskning. Beredningsgruppen hade ingen erinran.

BG/FG beslutar

- att lämna yttrande/kommentarer till kansliet senast 23 oktober
- att lägga informationen till handlingarna

6.3 MAXIMA VA Syd avloppsreningsverk

Bilaga 6.3

VA SYD har efterfrågat vattenrådets yttrande kring ett avgränsningssamråd gällande MAXIMA VA SYD

BG/FG beslutar

- att beredningsgruppen läst igenom informationen som gäller Höje å och presenterar åsikter. Beredningsgruppen tar gemensamt fram ett yttrande innan den 28 februari 2025
- att lägga informationen till handlingarna

7. Recipientkontroll

7.1 Information från recipientkontrollprogrammet

Bilaga 7.1

Isak informerar om resultat från senaste recipientkontrollerna.

BG/FG beslutar

- att lägga informationen till handlingarna

7.2 Sedimenttransport DHI

På grund av tidsbrist hos kansliet samt för dyr offert från underkonsult, läggs projektet på paus.

BG/FG beslutar

- att sätta projektet på paus tills vidare
- att lägga informationen till handlingarna

8. Administration/övrigt

8.1 Kommunikation

Isak berättade att både Höje å och Kävlingeåns vattenråd höll föreläsning för Nordiska ministerrådet gällande naturbaserade lösningar, där flera tjänstepersoner från de nordiska länderna deltog. Intresset var stort och många uppskattade presentationen.

Vattenrådet har fått förfrågan från Vattenmyndigheten Västerhavet att presentera för politiker och tjänstemän via en toppolitiker som berättar hur vattenrådet arbetar för kommunen. För Höje å vattenråd kan Anders Almgren presentera och diskutera vattenrådets verksamhet, samt framtiden och finansieringen.

BG/FG beslutar

- att lägga informationen till handlingarna

8.2 Momshantering för vattenråden

Punkten ströks.

BG/FG beslutar

- att stryka punkten från dagordningen

8.3 SSGK – Sydvästskånes grundvattenkommite

Efter en workshop hos SSGK i våras, har SSGK frågat vattenrådet om ett möte för att diskutera potentiellt samarbete. Mötes hålls den 27e november

BG/FG beslutar

- att kansliet undersöker saken vidare innan förslag går till styrelsen
- att lägga informationen till handlingarna

8.4 Uppdrag till kansli och konsult

Bilaga 8.4

BG/FG beslutar

- att lägga information till handlingarna

8.5 Övrigt

Avtackning för Susanne hålls på nästa möte.

BG/FG beslutar

- att lägga informationen till handlingarna

8.6 Beslutade sammanträdestider 2025

Styrelsen		
09:00 på tisdagar	2025-02-11	Staffanstorp
	2025-04-15	Teams
	2025-05-27	Årsstämma, Habo gård
	2025-09-16	Kristallen, Lund
	2025-11-25	Teams
Arbetsutskottet		
10:00 via Teams	2025-01-28	Teams
	2025-04-01	Teams
	2025-09-02	Teams
	2025-11-11	Teams
Berednings/flödesgrupp		
13.00 på tisdagar i Lund	2025-01-21	Bruksgatan 22, Sockerbetan
	2025-03-11	Bruksgatan 22, Sockerbetan
	2025-06-10	Bruksgatan 22, Sockerbetan
	2025-08-26	Bruksgatan 22, Sockerbetan
	2025-10-14	
	2025-12-09	

BG/FG beslutar

- att lägga informationen till handlingarna

8.7 Sammanträdestider 2024

Styrelsen		
09:00 på tisdagar	2024-11-26	Teams
Arbetsutskottet		
09:00 via Teams	2024-11-12	Teams
Berednings/flödesgrupp		
Kl. 8.30	2024-10-17	Bruksgatan 22, Sockerbetan
<u>Kl. 13:00 på måndagar i Lund</u>	<u>2024-12-09</u>	Bruksgatan 22, Sockerbetan

BG/FG beslutar

- att lägga informationen till handlingarna

8.8 Publicering av protokoll

För att kunna lägga ut protokollet från mötet på hemsidan behöver BG/FG godkänna publiceringen efter justering.

BG/FG beslutar

- att godkänna att protokollet publiceras på hemsidan

För HÖJE Å VATTENRÅD

Helena Björn
Ordförande FG

Isak Nyborg
Sekreterare

Elin Fager
Ordförande BG

Jesper Persson
Justerare